

WOJEWODA MAZOWIECKI

LEX-R.4131. *18*.2011.MN

Warszawa, dnia *22* czerwca 2011 r.

***Rada Gminy
w Chlewiskach
ul. Czachowskiego 49
26-510 Chlewiska***

Rozstrzygnięcie nadzorcze

Na podstawie art. 91 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591, z 2002 r. Nr 23 poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113 poz. 984, Nr 153, Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 80, poz. 717, Nr 162 poz. 1568,. z 2004 r. Nr 102, poz.1055, Nr 116 poz. 1203 , Nr 167, poz.1759, z 2005 r. Nr 172, poz.1441 , Nr 175, poz. 1457, z 2006 r. Nr 17, poz.128, Nr 181, poz.1337 , z 2007 r. Nr 48, poz.327, Nr 138, poz.974 i Nr 173, poz.1218, z 2008 r. Nr 180 poz. 1111, Nr 223 poz.1458, z 2009 r. Nr 52 poz.420, Nr 157 poz.1241, z 2010 r. Nr 28 poz.142, Nr 28 poz.146, Nr106 poz. 675)

stwierdzam nieważność

uchwały nr IX/47/11 Rady Gminy w Chlewiskach z dnia 16 maja 2011 roku w sprawie zmiany w statucie gminnej instytucji kultury - Gminnego Ośrodka Kultury w Chlewiskach

Uzasadnienie

Rada Gminy w Chlewiskach w dniu 16 maja 2011 r. podjęła uchwałę w sprawie gminnej instytucji kultury - Gminnego Ośrodka Kultury w Chlewiskach.

W § 1 uchwały zmieniono zapis § 13 Statutu Gminnego Ośrodka Kultury w Chlewiskach. We wskazanym zapisie stwierdzono, że w skład Gminnego Ośrodka Kultury wchodzić będzie:

1. Siedziba główna w Chlewiskach
2. Dom kultury w Chlewiskach
3. Dom Kultury w Pawłowie
4. Świetlice Wiejskie
5. Gminna Biblioteka Publiczna w Chlewiskach
6. Gminna Biblioteka Publiczna (filia) w Pawłowie
7. Kawiarenka Internetowa w Chlewiskach.

Należy dodać, że wskazana powyżej numeracja kolejnych punktów paragrafu 1 nie jest tożsama z numeracją występującą w uchwale, gdyż wyliczanie jednostek wchodzących w skład GOK w Chlewiskach w uchwale jest prowadzone od 1 do 4 i następnie od 2 do 4.

W dotychczasowym statucie GOK przyjętym jako załącznik do uchwały z dnia 31 stycznia 2005 roku Nr II/1/05 w skład Gminnego Ośrodka Kultury wchodziły:

1. Gminny Ośrodek Kultury z siedzibą w Chlewiskach
2. Filie GOK (świetlice wiejskie)
3. Gminna Biblioteka Publiczna w Chlewiskach

Gminna Biblioteka Publiczna w Chlewiskach działa dodatkowo w oparciu o statut nadany uchwałą Rady Gminy Chlewiskach z dnia 12 listopada 1992 roku Nr V/34/92. Na mocy § 2 tego statutu Biblioteka jest gminną jednostką organizacyjną kultury działającą w obrębie sieci bibliotecznej.

Umieszczenie Gminnej Biblioteki publicznej, działającej w oparciu o nadany jej statut jako gminna jednostka kultury na mocy ustawy z dnia 25 października 1991 roku o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej, w strukturze organizacyjnej Gminnego Ośrodka Kultury w Chlewiskach, bez jej funkcjonalnego wyodrębnienia, stanowi rażące naruszenie prawa.

Gminna biblioteka publiczna prowadzi swoją działalność jako jednostka kultury i zgodnie z zapisem art. 9 ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej uzyskuje

osobowość prawną po wpisaniu do rejestru. Jak stwierdził Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 24 czerwca 2002 roku sygn. akt SA/Gd 479/02, Gminna Biblioteka Publiczna winna działać jako samorządowa jednostka organizacyjna, działająca w formie instytucji kultury, finansowana z budżetu gminy jedynie za pomocą dotacji. W uzasadnieniu tego wyroku stwierdzono:

„Instytucje kultury powołane do życia na podstawie art. 9-11 i 13-14 cyt. ustawy uzyskują osobowość prawną i rozpoczynają działalność z chwilą wpisania do rejestru prowadzonego przez organizatora, gospodarują samodzielnie przydzieloną i nabytą częścią mienia oraz prowadzą samodzielną gospodarkę w ramach posiadanych środków. Instytucja kultury, zgodnie z treścią art. 27 ust. 1 i 2 cyt. ustawy, może zdobywać środki trwałe i pokrywa koszty bieżącej działalności oraz zobowiązania z uzyskiwanych przychodów. Przychodami są m.in. wpływy z prowadzonej działalności, środki otrzymane od osób trzecich oraz dotacje z budżetu (art. 28 ust. 1-3 cyt. ustawy).

Powyższa regulacja prawna, kształtująca powołanie do życia jednostek kultury, ich status, zasady funkcjonowania oraz finansowania na podstawie art. 32 ust. 1 cyt. ustawy z dnia 25 października 1991 r. odnosi się wprost do bibliotek prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego. Do ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej odsyła również art. 2 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (Dz. U. z 1997 r. Nr 85, poz. 539 ze zm.), która to ustawa nie zawiera przepisów określających zasady finansowania bibliotek.

Z powyższych ustaleń dotyczących obowiązujących regulacji prawnych wynika jednoznacznie, że gminna biblioteka publiczna winna działać jako samorządowa jednostka organizacyjna, funkcjonująca w formie instytucji kultury, finansowana z budżetu gminy jedynie za pomocą dotacji (por. wyrok NSA w Szczecinie z dnia 4 kwietnia 2001 r., SA/Sz 2268/00, LEX nr 49253).”

Należy dodać, że funkcjonowanie biblioteki publicznej w ramach innej jednostki organizacyjnej gminy możliwe było do dnia 31 grudnia 2001 roku, w tym dniu bowiem weszła w życie nowelizacja ustawy o bibliotekach dokonana ustawą z dnia 27 lipca 2001 roku (Dz. U. Nr 129, poz.1440), która polegała na zmianie brzmienia art.13 ust.7 ustawy o bibliotekach. Przepis ten otrzymał brzmienie stanowiące, że biblioteki publiczne nie mogą być łączone z innymi instytucjami oraz bibliotekami szkolnymi i pedagogicznymi.

W uzasadnieniu wyroku z dnia 3 lipca 2008 roku Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gliwicach w sprawie IV SA/GI 65/08 stwierdził, że nie naruszają prawa wszelkie połączenia

bibliotek z innymi jednostkami dokonane przed datą nowelizacji art. 13 ust. 7 ustawy o bibliotekach. W niniejszej sprawie połączenie miało jednak miejsce w 2005 roku, a jako takie nie może być uważane za prawnie skuteczne.

O ile wcześniejsze interpretacje nowego zapisu art. 13 ust.7 o bibliotekach mogą budzić wątpliwości co do charakteru i zakresu zakazu łączenia bibliotek z innymi instytucjami, to w 2008 roku w wyroku z dnia 21 lutego w sprawie III SA/Lu 11/08 Wojewódzki Sąd Administracyjny w Lublinie w sposób stanowczy stwierdził :

„Ustawowy zakaz zawarty w art. 13 ust. 7 ustawy o bibliotekach od dnia jego wejścia w życie dotyczy również dalszego funkcjonowania bibliotek publicznych w ramach innych instytucji kultury. Nie jest to zakaz dokonywania przekształceń w przyszłości, lecz nakaz prowadzenia od tej daty bibliotek przez gminy w postaci odrębnych instytucji kultury, a więc w sposób zapewniający im niezależność organizacyjną, własne środki i osobowość prawną.”

Należy wskazać, że w uchwale z dnia 16 maja 2011 roku Rada Gminy w Chlewiskach umieściła Gminną Bibliotekę Publiczną w strukturze rozbudowanego Gminnego Ośrodka Kultury z wyodrębnioną siedzibą główną w Chlewiskach, sytuując ją na równi ze świetlicami wiejskimi i kawiarenką internetową, czyli bez funkcjonalnego wyodrębnienia.

Należy więc stwierdzić, że gminna biblioteka publiczna winna działać w oparciu o przepisy ustawy o bibliotekach oraz ustawy o prowadzeniu działalności kulturalnej, a jako taka winna być wpisana do właściwego rejestru. Od daty wpisania biblioteka posiada osobowość prawną a jej działalność prowadzona jest w oparciu o wyżej wskazane przepisy. Tym samym umieszczenie biblioteki w strukturze organizacyjnej GOK w Chlewiskach narusza obowiązujący porządek prawny, co uzasadnia stwierdzenie jej nieważności.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze Radzie przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie w terminie 30 dni od daty doręczenia wnoszona za moim pośrednictwem.

Informuję, że rozstrzygnięcie nadzorcze wstrzymuje wykonanie uchwały z mocy prawa, w zakresie objętym stwierdzeniem, z dniem jego doręczenia.

WOJEWÓDZKI MAZOWIECKI

Jacek Kozłowski